MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR

T. C. MAARİF VEKÂLETİ TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR

CİLT: 22 — 23 MART 1959 — SAYI: 1049

GENELGELER:

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ 13-3-1959
Sayı: 665-3
ÖZET:

4878

VALİLİKLERE

Çocuk suçluluğunu önleme bakımından polisin hareket tarzı hakkında Milletlerarası Kriminel Polis Komisyonunun İstanbul toplantısına takdim edilmiş olan ve polisle çocuklar arasındaki alâka ve münasebetin terbiyevî olması bakımından fevkalâde ehemmiyetli görülen 12 numaralı raporun tercümesi aşağıya çıkarılmıştır.

Bu tercümenin öğretmen kurullarında, okul-aile birliklerinde okunmasının, okullarda öğrencilere polisin hizmetleri ve ona karşı saygı ve sevgi borçlarımızla ilgili konularda konferanslar ve vazifeler verilmesinin, mümkün olduğu takdirde, küçük piyesler yazma müsabakaları tertip edilerek kazanan piyesin temsil edilmesinin ve zaman zaman emniyet makamlariyle bu mevzularda işbirliği yapılmasının teminini ehemmiyetle rica ederim.

Maarif Vekili
Celâl Yardımcı

MEVZU:

Gençleri suçluluğa karşı koruma gayesiyle polise bazı tavsiyeler.

MUKADDİME:

Milletlerarası Kriminel Polis Komisyonu genel meclislerine arzedilen bazı raporlar ve Milletlerarası Kriminel Polis Mecmua'sında çıkan makaleler hususiyle gençliği suç işlemekten korumak gayesiyle, polisin içtimaî bir rol oynamasının bir zaruret olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Artık kabul edilmiş bulunan bu zarureti daha fazla açıklamayı lüzumsuz buluyorum; fakat bana öyle geliyor ki bu faydalı iş çerçevesinde polisçe alınan tedbirler henüz vazıh değildir. Bundan dolayıdır ki, bu tedbirlerden bazılarını daha müşahhas hale koyma vazifesini üzerime aldım.

1 — Polis, Ana Baba ve Terbiyeciler

Birçok memleketlerde, çocuğun polis korkusu içinde terbiye edildiği malûmdur. Her şeyden önce, mühim olan şey, koruyucu ve insani olmaktan ziyade seyirci ve engelleyici bir rol oynamak suretiyle ana babaları ve öğreticileri güvensizliğe sevkeden polisin onların güvenlerini kazanmağa çalışmasıdır. Bu hissin neticesi olarak, polis çocuklara kötü bir insan, bir "umacı" olarak tanıtılmıştır. Ve ekseriya, polis bu hareketin yardımcısı olmaktadır; meselâ, sokakta annesi tarafından emniyet memurlarının verecekleri cezalarla tehdit edilen şımarık bir çocuğa sert bir nazarla baktığı zaman. İşte ana baba ve polisin aynı anda işledikleri muazzam hata! Bu hareket çocuğun şuurunda silinmez bir iz bırakır.

Bazı öğretmenlerin, küçük suçlar işleyen genç öğrencilere karşı buna benzer tehditlerde bulunduklarına rasladım.

Böylece, polise karşı olan korku ve kin, bazan, bizzat ana babaların, öğretim üyelerinin ve polislerin müşterek hareketlerinin neticesi olur. Birçok memleketlerde polisin büyük bir gayret sarfetmesi ve bütün halkın saygı ve itimadını kazanmak gayesiyle tavrı hareket ve eğitimini temelinden değiştirmesi lâzım geldiğini söylemeliyim; böylece, gençlerin itimadı kendiliğinden kazanılmış olur. Bütün bu vazifeleri yerine getirmek için, polis, halkın kendisini desteklemesine ve kendisiyle işbirliği yapmasına muhtaçtır. Bu gayreti göstermek için bir sebep daha. Polis her halü kârda kararlı ve terbiyeli olmalıdır. (Londra'nın Bobby'si gibi); çocukların dostu görünmelidir (New York'un Cop'u gibi); ve hattâ doğrudan doğruya müdahale etmek icabettiği zamanlarda, küçüklere karşı babaca hareket etmesini bilmelidir. Ancak bu sayede gençliğin sempati ve itimadını kazanacaktır.

Polis, ana baba ve öğreticilere yaklaşmak için, gayret sarfetmelidir. Bunların aralarında münasebetler tesis edilmelidir. Umumiyetle, terbiyecilerin polislere karşı büyük bir sempati duymadıklarını müşahade etmek oldukça şaşırtıcı bir şeydir. Şayanı teessüf olan ve fakat gözönünde tutulması icabeden durum, bilhassa, polisle terbiyecilerin birbirini tanımamasına dayanan durumdur. Polis Pedagogun tekniklerini ve onun karşılaştığı sayısız güçlükleri bilmez; pedagog da hareketlerini ve aynı zamanda men'edici ve baskı yapan müdahalelerini güçlükle anladığı polislik vazifesinin hak, vazife ve fedakârlıklarını bilmez.

Karşılıklı bir anlaşma gayesiyle verilecek konferanslar ve yapılacak muntazam mülâkatlardan iyi neticeler alınabileceği kanaatındayım. Ehil bir polis memurunun, öğretmenler çevresinde, polislik teşkilâtı, hakları, vazifeleri ve güçlükleri hakkında konuşmalar yapmasını tavsiye ederim. Diğer taraftan öğretim üyelerinden birinin de polislere, çocuklara ait problemleri izah etmesi yerinde olur.

Polisler yeni öğretim metodlarına ünsiyet peyda ederken öğretmenler de polis servislerini ziyarete davet edilebilirler. Nihayet spor karşılaşmaları da tertiplenebilir.

Buna benzer münasebetler ana babalarla da tesis edilmelidir. Bu, İskandinav memleketlerinde, çok faydalı bir şekilde tatbik edilmektedir. Ana baba, öğretmen ve öğrencileri bir araya toplayan ilk konferans mevzuunun seyrüsefer kazalarına karşı korunma olmasını tavsiye ederim; diğerleri, polisin, ana babalık terbiyesinde, ana babaya yardım etmek kaygısında olduğunu ispat eden mevzular olacaktır.

2 — Polis ve çocuklar

Fakat, ne kadar çekici olursa olsun, gençlerin itimadını sadece konferanslarla kazanmayı istemek beyhude olacaktır. Çocuklara, bir şey ispat etmek için nutuktan başka şeyler lâzımdır. Onların canlılığı hareket ister.

Çocukların faaliyeti daha ziyade müştereken yapılan spor ve oyunlarda tezahür eder. Bu hususta onlara kolaylıklar temin etmek zarureti de bundan doğar. Bazı memleketlerde ve hususiyle Birleşik Amerika Devletlerinde, Boys-scouts'lar tarzında, spor grupları teşkil etmek suretiyle, çocuklar insanı hayrette bırakan işbirlikleri meydana getirmişlerdir. Bunun idaresi ekseriya çocuklara bırakılmıştır, polis de ancak müşavir veya yardımcı sıfatiyle müdahale eder. Sporlar ve bilhassa atletik sporlar, eğer iyi anlaşılmış ve ifrata kaçmadan tatbik edilmiş ise son derece faydalıdır. Çocukları, okulların en zararlısı olan sokaktan ve bakımsız, kötü huylu arkadaşlardan uzaklaştırır; çocuklarda, disiplin, nefse itimat, gayret ve karşılıklı saygı hissini uyandırır. Sağlığı inkişaf ettirir. Tehlikeli temayülleri olan çocuklar, sporda bir emniyet supapı bu temayülü başka mecraya sevketmek için imkânlar bulurlar. Üstünlük kompleksleri olanlar, ekipler veya gruplarda mühim bir işle vazifelendirilebilirler; aşağılık duygusu olanlarda ise yavaş yavaş kendilerine itimat uyanır.

Her şeyi kendilerine inhisar ettirmek isteyenler, kontrole tâbi tutulmak şartiyle, idare işlerinde kullanılabilirler; kuvvetli içgüdülerle hareket eden veya zalim denecek yaradılışta olanlar güreş ve judo gibi erkeklere mahsus ekzersizlerle meşgul edilebilir, ve hattâ hafif ateşli silâhlarla atış yaparak bu hislerinden kurtulabilirler. Bu yol belki de paradoksal ve tehlikeli görülebilir, ama bilhassa detektif filmleri seyrede ede her sahnesinde insan hayatı ile oynanan veya, gûya komik fakat haddi zatında zararlı kitapları okuya okuya fena itiyadlar iktisabeden çocuklarda bu hali telâfi edecek çare yine de oyun ve heyecanlı sporlardır.

Böylece kurulmuş olan bir gençlik teşkilâtının halk teşekkülleri, itibarla hususi teşekküller veya bütün halkın yardımı olmaksızın teessüs edemiyeceğini ve yaşamıyacağını itiraf ederim. Girişilen işin fayda ve gayelerini izah ederek polisin zaruri

maddi yardımları elde edeceğine eminim.

Bu teşekküllerde, polisler kanunlara ve cemiyetin ahlâk kaidelerine uymak zaruretini gençlere izah etmek için birçok fırsatlar bulacaklardır. Çocuklara konferanslar vermek veya sıkıcı konuşmalar dinletmek hatalı olur. Polis bu kaidelerin ihlâli vukuunda ortaya çıkacak tehlikelere nazarı dikkati celbetmek için bir durum veya hadiseden istifade edecektir. Yerinde yapılan ufak bir ikaz üstadane verilen bir nutuktan daha faydalı olacaktır.

Bu teşekküllerin içinde "dik kafalılar ve kötü huylular derhal kendilerini göstereceklerdir. Onları bertaraf etmek için acele etmeğe lüzum yoktur. Görünüşte düzeltilmesi mümkün olmıyan hataları ekseriya grup içi faaliyetler ve temaslar tashih edecektir. Bilhassa orduda, bana bunu tetkik etmek vazifesi verildi-: Sert bir insanın nefsine olan itimatsızlığı ile mücadele etmenin en emin yolu ona, itimada lâyık olduğunu belirten bir vazife veya mahdut selâhiyetli bir âmirlik vermektir. bilhassa gayret ve fedakârlıklar isteyen bir işte bu gibi kimselerin davranışlarında muazzam değişikliklere şahit oldum. Ele avuca sığmayan gençlere, mesuliyet isteyen ve onlarda kendilerine güven hissi uyandıran işler tevdi etmek hususunda tereddüt edilmesin; onlardaki tepkiler, ekseriya haklarından mahrum olma hissine kapılmalarından ileri gelir.

Çocuklar bâriz bir şekilde büyükleri taklide yani onların rollerini oynamaya mütemayildirler. Bu, daha küçücük çocukken tercih ettikleri oyunlarda müşahade edilir. Bu temayülden de istifade edilmelidir. Çocuklara seyrüsefer kaidelerinin öğretilmesi faydalı olur; fakat bu öğretimin geniş mikyasta maketler kullanarak (evler, nakil vasıtaları, insanlar) gibi bir oyun kadar câzip bir hale getirilmesi lâzımdır. Kâfi derecede bilgi edindikten sonra küçükler, seyrüseferin bir polis memuru tarafından veya işaretlerle idare edildiği dörtyol ağızlarına götürülmelidir. Gazetelerle ilân edildikten ve ihtiyati tedbirler alındıktan sonra arkadaşları arasında sivrilen gençlerin seyrüseferi idare etmelerine müsaade edilebilir.

Polisin çocuklara karşı nasıl hareket edeceğini gösteren ilk kaideler:

Fakat polis, başka yollardan da küçükler için faydalı olabilir. Bu, her şeyden önce, polis prestijinin belli başlı faktörünü teşkil eden üniformalı memurun sokaktaki davranışında aranır. Polise -iyi veya fena- bir şöhret temin eden de bu memurdur. Problemin çok mühim olan bu cephesini kâfi derecede açıklamak için zaman ve zemin müsait değildir. Fakat mevzuumun çerçevesini aşmamak üzere, caddede bir çocuk tarafından işlenilen ehemmiyetsiz bir suça şahit olan bir polisin çocuk hakkında dâva açarak onu mahkemeye sevketmesinin hatalı olacağını söyliyeceğim. Zaruret olmadığı takdirde, böyle bir hareket, çocukta, neticeleri vahim olan ruhi bir şok husule getirmek gibi bir tehlikeyi göze almak olacaktır. Bu gibi hallerde, küçük suçluyu tehdit etmeyip nazarı dikkatini, hareketinin kendisi ve ailesi üzerinde yaratacağı neticelere çekmek ve ona babaca nasihatlerde bulunmak şayanı tercihtir. Suçun nevi veya hususi haller dolayısiyle adliyenin müdahale etmesi lâzım geldiği zaman rütbesi ne olursa olsun, polis yetişkin bir insanla bir çocuğun ruh yapısı arasında esaslı bir fark bulunduğunu asla unutmamalıdır. Çocuk, bütün polislere öğretilmesi lâzım gelen tam bir şefkat ve anlayışla muamele görmelidir. Polis müdahale ettiği zaman da çocuğun iyiliği ve istikbali için alınması lâzım gelen tedbirler hususunda aileyi ikna etmeğe gayret etmelidir.

Çocukları olan yetişkinler hapsedildiği takdirde polisin ana ve babaya derhal haber vermek suretiyle ,küçükler için alınması lâzım gelen en insani ve en uygun tedbirleri almak mecburiyetinde olduğunu hatırlatmaya lüzum yoktur sanıyorum.

Netice:

Şüphesiz ,gençleri suçluluğa karşı korumak için polisin başvurması icabeden bütün çareleri gözden geçirmek mümkün değildir. Şimdiye kadar birçok metodlar tavsiye edildi. Yukarıdaki birkaç tavsiye varılmak istenilen gayeye ulaşmağa yardım edebilirse bahtiyar olacağım.

YENİ NEŞRİYAT :

İSLÂM ANSİKLOPEDİSİ
F. 83

Maarif Vekâletince yayınlanmakta olan İslâm Ansikolopedisinin son çıkan 83 üncü cüzünde (Minare), (Minber), (Mi'raç), (Miras), (Mizan) gibi maddeler üzerinde tafsilâtlı olarak durulmaktadır. Ansiklopedinin bu cüzü, 450 kuruş fiatla bütün kitapçılarda satılmaktadır.

İSLÂM ANSİKLOPEDİSİ
F. 84

Maarif Vekâletince Yayınlanmakta olan İslâm Ansiklopedisinin son çıkan 84 üncü cüzünde (Morca), (Molla Gürani), (Muaviye), (Mugan), (Muhammed) gibi maddeler üzerinde tafsilâtlı olarak durulmuştur. Ansiklopedinin bu cüzü 450 kuruş fiatla bütün kitapçılarda satılmaktadır.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

(Bu dergi 31-3-1959 tarihinde basılmıştır.)

Ankara — Maarif Basımevi